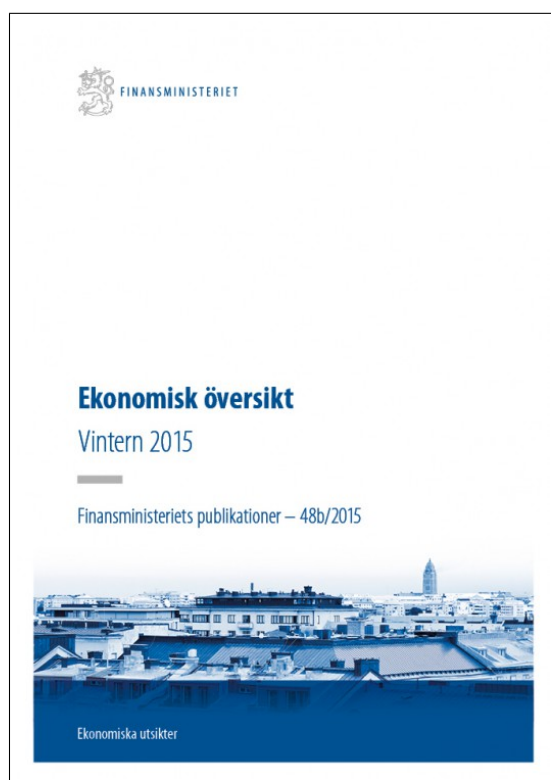

Ekonomisk översikt

Vintern 2015

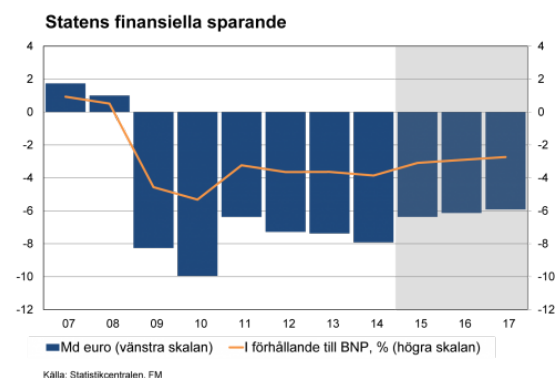
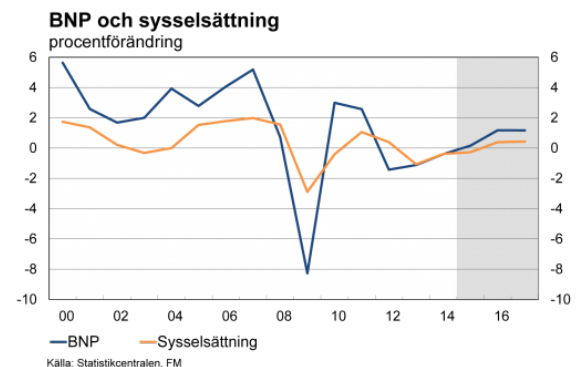

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
Internationella ekonomin	9
Efterfrågan och utbud	13
Sysselsättning, priser och löner	19
Offentliga ekonomin	23
Bakgrundsbilder	25
Ytterligare information	27
Läsanvisningar och utskriftsversion	28

Sammanfattning

- BNP beräknas i Finland växa med endast 0,2 % under innevarande år, medan tillväxten 2016 och 2017 förutspås bli 1,2 %.
- Situationen är allvarlig när det gäller ökningen av antalet långtids- och strukturarbetslösa. I oktober uppgick antalet personer som utan avbrott varit arbetslösa i över ett år till 113 000, vilket var nästan 20 000 fler än ett år tidigare. Antalet strukturarbetslösa uppgick enligt ANM:s arbetsförmedlingsstatistik i oktober till 206 000, dvs. också till närmare 20 000 fler personer än ett år tidigare.
- Den positiva utvecklingen av den privata konsumtionen utveckling får stöd i ökningen av hushållens reella inkomster, vilket leder till att den privata konsumtionen i år kommer att öka med 1,3 %. De följande två åren kommer ökningen av den privata konsumtionen att mattas av en aning, huvudsakligen som en följd av den blygsamma ökningen av realinkomsterna.
- Världshandelns tillväxt har avtagit, bl.a. på grund av att tillväxten inom Kinas industriproduktion har stannat upp och på grund av den låga investeringstakten i industriländerna. Importökningen kommer fortsättningsvis att stanna på en exceptionellt låg nivå, framför allt i utvecklingsekonomierna. Före krisen ökade handeln ungefär dubbelt så snabbt som produktionen, medan den nu ökar t.o.m. långsammare än produktionen.
- I år kommer inhemska värdeökningen inom industrin att minska med ytterligare drygt 2 %, medan den kommer att öka med ca 2 % respektive 3 % under nästa och följande år.
- Underskottet inom de offentliga samfundet i Finland överskred i fjol och kommer i år att överskrida referensvärdet på 3 %. Nästa år underskottet ärsannolikt att mindre än 3 %. De offentliga samfundens skuld överstiger ett referensvärde på 60 % och skuldkvoten kommer inte att minska under prognosperioden.
- De inhemska riskerna har fortfarande ett samband med utvecklingen av den reella ekonomin och arbetsmarknaden. Det verkar som om den ekonomiska tillväxten i Finland på kort sikt allt mera skulle släpa efter jämfört med de konkurrerande länderna. En gynnsam utveckling inom den reella ekonomin är ett nödvändigt villkor för att den offentliga ekonomin ska förbättras hållbart. Det är skäl att understryka att en ekonomisk utveckling som av den typ som prognosticerats inte i sig är ägnad att förbättra den offentliga ekonomins tillstånd i Finland.

Centrala prognostal

	2014 md euro	2012	2013	2014	2015**	2016**	2017**
		procentuell volymförändring					
BNP till marknadspris	205	-1,4	-1,1	-0,4	0,2	1,2	1,2
Import	79	1,6	0,0	0,0	-2,0	2,4	3,0
Totalutbud	285	-0,6	-0,8	-0,3	-0,4	1,6	1,7
Export	78	1,2	1,1	-0,7	-1,1	1,8	2,9
Konsumtion	165	0,4	0,0	0,3	1,0	0,6	0,6
privat	114	0,3	-0,3	0,5	1,3	0,8	0,8
offentlig	51	0,5	0,8	-0,2	0,4	0,2	0,1
Investeringar	42	-2,2	-5,2	-3,3	-2,1	4,8	3,6
privata	33	-3,2	-7,1	-3,9	-2,2	5,8	4,2
offentliga	8	2,6	3,5	-0,9	-1,6	0,6	1,0
Totalefterfrågan	285	-0,6	-0,5	-0,2	-0,4	1,5	1,6
inhemsk efterfrågan	208	-1,2	-1,1	0,0	-0,2	1,4	1,2

Andra centrala prognostal

	2012	2013	2014	2015**	2016**	2017**
BNP, md euro	200	203	205	206	211	216
Tjänster, volymförändring, %	0,6	-1,8	-0,1	0,8	0,7	1,2
Industri, volymförändring, %	-8,5	-0,6	-0,3	-2,2	1,7	3,4
Arbetets produktivitet, förändring, %	-2,1	0,0	0,3	0,4	0,4	1,4
Sysselsatta, förändring, %	0,4	-1,1	-0,4	-0,3	0,4	0,4
Sysselsättningsgrad, %	69,0	68,5	68,3	68,1	68,5	68,8
Arbetslöshetsgrad, %	7,7	8,2	8,7	9,4	9,4	9,0
Konsumentprisindex, förändring, %	2,8	1,5	1,0	-0,1	0,9	1,4
Förtjänstnivåindex, förändring, %	3,2	2,1	1,4	1,2	1,2	1,2
Bytesbalans, md euro	-3,9	-3,4	-1,9	0,9	1,2	1,3
Bytesbalans, i förhållande till BNP, %	-1,9	-1,7	-0,9	0,4	0,5	0,6
Korta räntor (3 mån, Euribor), %	0,6	0,2	0,2	0,0	-0,2	-0,1
Långa räntor (statens obligationer, 10 år), %	1,9	1,9	1,4	0,7	1,0	1,5
Offentliga utgifter, i förhållande till BNP, %	56,1	57,6	58,2	59,1	58,7	58,3
Skattegrad, i förhållande till BNP, %	42,7	43,8	43,9	44,6	44,5	44,2
Offentliga sektorns finansiella sparande, i förhållande till BNP, %	-2,1	-2,5	-3,3	-3,3	-2,9	-2,6
Statens finansiella sparande, i förhållande till BNP, %	-3,6	-3,6	-3,9	-3,1	-2,9	-2,7
Offentliga sektorns bruttoskuld, i förhållande till BNP, %	52,9	55,6	59,3	62,8	64,9	66,6
Statens skuld, i förhållande till BNP, %	42,0	44,3	46,4	48,5	49,9	51,3

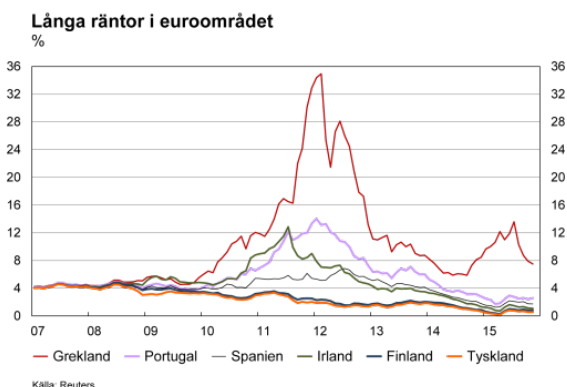
Inledning

Finlands ekonomiska svårigheter kommer att fortsätta under de följande två åren. Tillväxtutsikterna är svaga och inga väsentliga förbättringar är att vänta när det gäller den offentliga ekonomins tillstånd. Den finländska industriproduktionen beräknas år 2017 ligga på en nivå som är ungefär en fjärdedel lägre än för tio år sedan. Mot bakgrund av den nuvarande ekonomiska strukturen är ett uppsving inom industrin och export en ovillkorlig förutsättning för en gynnsam utveckling av den finländska ekonomin. Finlands ekonomiska tillväxt förutspås under prognoshorizonten vara långsammare än i de konkurrerande länderna och arbetslöshetsgraden alltför hög.

Enligt preliminära uppgifter från Statistikcentralen sjönk BNP under det tredje kvartalet med 0,5 % jämfört med det föregående kvartalet. Minskningen var en följd av den svagare utländska efterfrågan samt av den allmänna nedgången i investeringarna. I det sammanhanget korrigerades uppgifterna för det första och andra kvartalet uppåt med 0,2 procentenheter. I skenet av dagens siffror ser det ut som om totalproduktionen efter de tre första kvartalen skulle öka med 0,1 %. Ekonomiavdelningens prognos för innevarande år är 0,2 %.

Under den senaste tiden har den internationella ekonomin utvecklats oenhetligt. Tillväxtutsikterna för utvecklingsekonomierna har blivit klart svagare. I Kina försvagas tillväxten delvis också på grund av att övergången till ett mera slutet servicesamhälle har varit snabbare än väntat. Rysslands ekonomi dras med en ineffektiv produktionsstruktur och fallande råvarupriser på världsmarknaden. Många för Finland viktiga handelspartners ekonomier växer däremot i en relativt gynnsam takt. I USA och Tyskland är tillväxten fortfarande relativt snabb och bygger i båda länderna på att den ekonomiska aktiviteten ökar på bred front. Sveriges ekonomi ökar t.o.m. snabbare än prognoserna men ökningen är i stor utsträckning baserad på en stark inhemsk efterfrågan och tjänsteexport. Den starka tillväxten i Sverige kommer sålunda inte att i någon större utsträckning synas i Finlands export. På det hela taget kommer världshandelns tillväxt att vara svag eller synnerligen svag under de följande två åren.

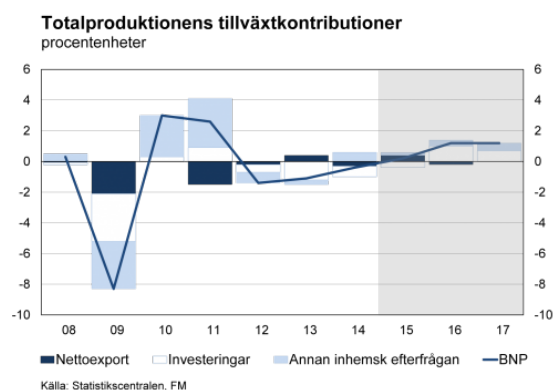
Prognosens bakgrundsantaganden är till stor del tillväxtstödande. Finanspolitiken skapar

för sin del förutsättningar för en positiv utveckling av den ekonomiska aktiviteten under prognoshorizonten. De korta räntorna stannar med beaktande av euroområdet historia på en rekordlåg nivå eftersom räntenivån på tre månaders euribor beräknas bli en aning negativ åren 2016 och 2017. Tioårsräntan hålls likaså på en motsvarande låg nivå, dvs. 1,0 % nästa år och 1,5 % under prognosperiodens sista år. Eurokursen väntas sjunka ytterligare jämfört med dollarn, och under 2017 uppnås redan paritet. Försvagningen av euron gynnar exportens priskonkurrenskraft på marknader där dollarn är betalningsvaluta. Finlands tillväxtutsikter förbättras också av de sjunkande energipriserna, på grund av att företagens kostnader sjunker samtidigt som hushållens inkomster ökar. I fråga om lönenivåindexet väntas en måttfull utveckling, drygt 1 % under de två följande åren.

Finlands BNP beräknas sålunda innevarande år öka med endast 0,2 %. Exporten av varor och tjänster minskar med 1,1 % jämfört med föregående år. Strukturen i den finländska exporten är för närvarande ensidig och dessutom är kostnadsnivån alltför hög på den konkurrensutsatta världsmarknaden. I och med de svaga exportutsikterna krymper också importen. Av de inhemska efterfrågeposterna ökar endast den privata och den offentliga konsumtionen. Ökningen av hushållens reella inkomster bidrar till den positiva utvecklingen av den privata konsumtionen, vilket innebär att den privata konsumtionen i år kommer att öka med 1,3 %. De privata investeringarna minskar med 2,2 % och endast jord- och vattenbyggnad ökar. Till följd av några stora investeringsobjekt förefaller det som om investeringarna i maskiner och anordningar ökar en aning. Industriproduktionens långa utförsbacke väntas fortsätta och produktionen krympa med 2,2 % jämfört med föregående

år. Tjänsteproduktionen beräknas öka med 0,8 %.

Arbetsmarknadsläget är fortfarande besvärligt. Arbetslösheten ökar klart jämfört med föregående år och arbetslöshetsgraden för innevarande år beräknas bli 9,4 %. Antalet långtidsarbetslösa har ökat snabbt och uppgår redan till 115 000 personer, medan antalet strukturarbetslösa redan har överskridit 200 000. Också antalet sysselsatta förutspås minska en aning. Utvecklingen av arbetets produktivitet är fortfarande svag. Innevarande år sjunker priserna med 0,1 % och utan beslutsrelaterade ändringar av beskattningen skulle utvecklingen under året vara klart mera deflatorisk.

Tillväxten år 2016 blir 1,2 %. Den är i stor utsträckning baserad på den gynnsamma utvecklingen av de privata investeringarna. På grund av redan beslutade projekt kommer industrins byggnadsinvesteringar att öka avsevärt under nästa år. Också investeringarna i maskiner och anordningar kommer att uppvisa en klar ökning och de privata investeringarna väntas sålunda öka med 5,8 %. Nettoexportens effekt på tillväxten kommer fortfarande att vara negativ nästa år. Trots den gradvis förbättrade exporten kommer impor-

ten att öka snabbare, vilket beror på en växande inhemsk efterfrågan. Ökningen av den privata konsumtionen kommer att mattas av en aning jämfört med innevarande år, huvudsakligen på grund av den svaga utvecklingen av realinkomsterna. Nästa år kommer inflationen att öka till närmare 1 %, närmast till följd av beslutsrelaterade faktorer i anslutning till beskattningen. Industriproduktionen väntas äntligen nå upp till en måttlig ökning på 1,7 %. Ökningen av den ekonomiska aktiviteten blir emellertid så anspråkslös att det inte sker någon väsentlig förändring i situationen på arbetsmarknaden. Arbetslöshetsgraden stannar på 9,4 % och matchningsproblemen på arbetsmarknaden är fortfarande stora.

Tillväxten beräknas år 2017 uppgå till 1,2 %. Den bakomliggande orsaken till den anspråkslösa tillväxten är huvudsakligen den inhemska efterfrågan. Åren 2015 – 2017 stannar den kumulativa tillväxten på endast 2,6 % medan BNP blir ca 3 % lägre än under den föregående konjunkturtoppen i slutet av 2007.

Den offentliga ekonomin uppvisar underskott på grund av den utdragna lågkonjunkturen

och de strukturella ekonomiska problemen. De anpassningsåtgärder som vidtagits har dämpat men inte stoppat ökningen av de offentliga samfundens utgifter eftersom kostnaderna för den åldrande befolkningen ökas på kommunerna. På grund av den svaga intäktsresultat även underskottet har ökat. Underskottsgränsen på 3 % överskreds 2014 och så kommer det att gå också detta år. Underskottet kommer dock att minska under prognosperioden. Den offentliga skulden i förhållande till BNP fortsätter att växa och överskrider 60 procentsgränsen.

Under år 2015 kommer uppskattningsvis cirka 35 000 asylsökande att anlända till Finland. För år 2016 har för prognosen i statsbudgeten använts beräkningsgrunden 15 000 personer. Det faktum att antalet asylsökande är betydligt större än väntat har inneburit kostnader för staten. Regeringen föreslog därför i en s.k. kompletterande budgetproposition att riksdagen utöver den egentliga budgetpropositionen beviljar ett tillägg på drygt 450 miljoner euro. Ungefär var tredje asylsökande antas få ett positivt asylbeslut. Om integreringen av dem som fått asyl utfaller väl kommer de att öka utbudet av arbetskraft på medellång sikt. Denna effekt blir emellertid liten under prognosperioden. På längre sikt kan vi se att invandrarna bidrar till att dämpa minskningen av befolkningen i arbetsför ålder.

Prognosriskerna är fortfarande negativa för den internationella ekonomins vidkommande. Den internationella ekonomin är, trots den prognosticerade tillväxtökningen i euroområdet och de positiva tillväxtutsikterna i Storbritannien och USA, fortfarande känslig för chocker. I Kina har skuldsättningsgraden och prishöjningarna på tillgångar av typen bostäder och aktier varit snabb, vilket kan resul-

tera i marknadsstörningar i ett läge med avtagande tillväxt. Den ryska ekonomin utveckling kommer att vara svag under de närmaste åren.

På grund av en tillväxtfrämjande lätt penningpolitik har man kunnat se en ökad benägenhet att ta risker, vilket har inneburit investeringsströmmar framför allt till bostads- och aktiemarknaden. Finansmarknadens chocktålighet är för närvarande svag vilket innebär att marknadssentimentet snabbt kan vända, med kraftiga förändringar i de nominella priserna som följd. Mellan finansmarknaden och realekonomin råder i dagens förhållanden eventuellt ett närmare samband än förr.

De inhemska riskerna korrelerar fortfarande med utvecklingen inom den reella ekonomin och på arbetsmarknaden. Det verkar som om tillväxten på kort sikt blir långsammare i Finland än i de konkurrerande länderna. En för-

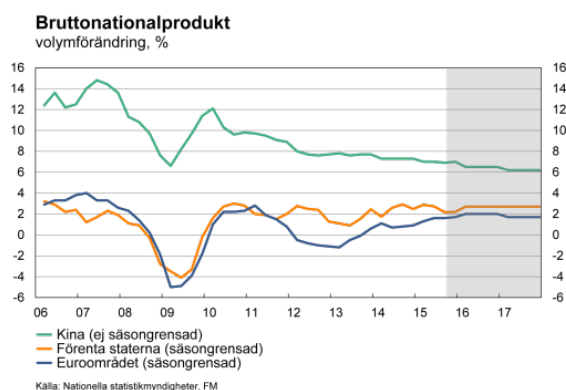
bättring av den offentliga ekonomin kräver en gynnsam utveckling inom den reella ekonomin. Det är dock skäl att poängtera att en prognosenlig tillväxt i och för sig inte märkbart kommer att förbättra läget för den offentliga ekonomin i Finland.

I den ekonomiska politiken är det skäl att prioritera den öppna sektorns konkurrenskraft. Man har redan länge vetat att den finländska ekonomin har konkurrensproblem, men åtgärderna för att lösa dem har inte slutförts. Skatte- och inkomstöverföringsystemets sporrande inverkan och ökningen av arbetsmarknadens effektivitet är faktorer som kan påverkas genom finanspolitiska beslut. Faktorer som påverkar kostnadsstrukturen spelar en avgörande roll i den internationella konkurrensen. Matchningsproblemen på arbetsmarknaden kommer att utgöra ett tillväxthinder redan under de närmaste åren om inga strukturella reformer verkställs och om den ekonomiska tillväxten inte tar fart.

Internationella ekonomin

Världsekonomin lider av att utvecklingsekonomierna och investeringarna växer långsamt

Utsikterna för världsekonomin är osäkra. I vissa industriländer ökar tillväxttakten samtidigt som den mattas av i flera utvecklingsekonomier. Den extremt långvariga ekonomiska tillväxten i Kina börjar avta och recessionen i Ryssland och Brasilien fortsätter nästa år. Den långsammare tillväxten och den strukturella förändringen i Kina utgör ett hinder för många utvecklingsekonomiers och råvaruleverantörers tillväxtmöjligheter, framför allt i Asien, Oceanien och Mellanöstern. I de afrikanska länderna söder om Sahara fortsätter tillväxten och även i Sydafrika leder den försvagade sydafrikanska randen och de stabila råvarupriserna till en något snabbare tillväxt.

Ekonomierna i euroområdet har börjat växa, bl.a. till följd av prisfallet på olja och den försvagade eurokursen. Effekten av dessa gynnsamma faktorer försvagas mot slutet av pro-

gnosperioden. Också kreditutbudet och de finansiella förhållandena över huvud taget har förbättrats samtidigt som finanspolitiken i allt mindre grad bromsar tillväxten. De ovan nämnda faktorerna inverkar gynnsamt framför allt på konsumtionsefterfrågan, men också investeringarna har långsamt börjat öka. Den exceptionellt stora invandringen till EU-området ger en extra kick till efterfrågan men försämrar balansen i de offentliga finanserna.

Bland annat i Spanien och Irland har strukturella reformer främjat en stark ekonomisk återhämtning. Tillväxten inom euroområdet bromsas å andra sidan av den fortsättningsvis höga arbetslösheten som bromsar möjligheterna till ökat utbud. I Storbritannien och Sverige råder en stark tillväxt och sysselsättningsgraden är hög.

I USA fortsätter tillväxten på bred bas. Den gynnas dels av det förmånliga energipriset och dels också av den gynnsamma utvecklingen på arbetsmarknaden, den lätta finanspolitiken och hushållens förbättrade ekonomi. Full sysselsättning har uppnåtts och nya arbetstillfällen uppkommer t.o.m. i snabbare takt än arbetstagare avgår eller anställs. Både de nominella och de reella lönerna ökar snabbare än någonsin efter finanskrisen och konsumenternas förtroende har uppnått en historisk median. Också investeringarna kommer att öka relativt snabbt. Dollarn har stigit i värde bl.a. på grund av att räntorna väntas gå upp, vilket i sin tur bromsar exporten och ökar importen.

Både i Europa och i USA har produktivtetsökningen blivit långsammare, vilket har

haft en negativ inverkan på möjligheterna att öka utbudet. I synnerhet på Europas åldrande arbetsmarknad får produktiviteten en allt större betydelse. Genom strukturella reformer kan förutsättningarna för en ökning av produktiviteten förbättras. I Kina har industrins, byggnadsverksamhetens och varuexportens tillväxt redan stannat av och dessa trender kommer att fortsätta. Från en modell som bygger på export och investeringar övergår ekonomin till en modell som är baserad på inhemsk konsumtion och inhemska tjänster. Om landet lyckas med sin politik kommer tillväxten att sakta av under kontrollerade former, till en början till ca 6 %.

I Japan ligger tillväxtpotentialen under 1 %. Också små negativa chocker kan sålunda störta landet i en teknisk recession. Trots långvarig stimulans och massiv devalvering av yenen har landets export inte återhämtat sig. Arbetsmarknaden är fortfarande problematisk och en lönestegring under prognosperioden stödjer hushållens efterfrågan.

Världshandelns tillväxt fortfarande blygsam

Världshandelns tillväxt har avtagit bl.a. på grund av att Kinas industriproduktion växer allt långsammare och på grund av de små investeringarna i industriländerna. Ökningen av importvolymerna är fortfarande exceptionellt anspråkslös, i synnerhet i utvecklingsekonomierna. Före krisen ökade handeln ungefär dubbelt snabbare än produktionen, men nu växer den t.o.m. långsammare än produktionen. Tidigare har handeln vuxit långsammare endast under recessioner.

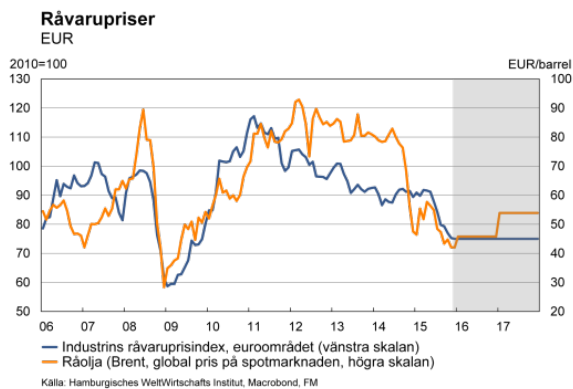
Finlands andel av världsmarknaden fortsätter att minska, om än i långsammare takt. Exempelvis i euroområdet har Finland i det

närmaste återtagit den marknadsandel vi hade före krisen. Finlands marknadsandel minskar däremot på bl.a. Sveriges och Rysslands marknader. Världshandeln genererar inte någon kraftig efterfrågan i Finland.

Inflationen fortfarande synnerligen måttlig

Priset på råolja har sjunkit kraftigt, framför allt till följd av utvecklingsekonomiernas försämrade framtidsutsikter, USA:s växande produktion samt det fortfarande höga utbudet inom OECD. Den avblåsta kärnkraftskonflikten med Iran kommer att ytterligare öka utbudet av råolja. En mycket måttlig prisstegring är att vänta. Eftersom energi är en mellanprodukt i alla produkter och tjänster kommer en oljeprischock att få genomslag i hela ekonomin.

Också priserna på övriga industriråvaror har sjunkit snabbt, eftersom utvecklingsekonomiernas efterfrågan har avtagit och utbudet fortfarande är rikligt. Råvarupriserna håller uppenbarligen på att nå lågvattensmärket. I Kina sjunker dessutom producentpriserna i en allt snabbare takt. Tillsammans har dessa faktorer orsakat en kraftig sänkning av de globala exportpriserna. Också inflationsförväntningarna är synnerligen låga. Detta innebär att industriländernas centralbanker kan fortsätta bedriva en exceptionell penningpolitik. I synfältet finns dock ingen hotande egentlig deflationsspiral.

I USA börjar detta år en normalisering av räntorna. I euroområdet stiger räntorna synnerligen långsamt under prognosperioden och de kommer att stanna på en klart lägre nivå än den vi hade vant oss vid före krisen.

Riskerna fortfarande koncentrerade till den negativa sidan

I Kina har i synnerhet den privata sektorn fortsatt att skuldsätta sig i snabb takt. Den höga och växande skuldnivån i kombination med avtagande tillväxt och strukturella förändringar i ekonomin kan ge upphov till chocker, som på grund av den kinesiska marknadens omfattning och de globala värdekedjorna kan få oanade effekter särskilt för dem som bjuder ut råvaror och investeringsvaror. På längre sikt är det oklart hur väl Kina lyckas förändra sin ekonomiska modell, på ett sådant sätt att industrins, investeringarnas och exportens betydelse ersätts med inhemsk konsumtion och inhemska tjänster. Kinas avtagande tillväxt och strukturomvandling kan också orsaka oförutsedda svårigheter i synnerhet för utvecklingsekonomier.

I euroområdet är riskerna fortfarande koncentrerade till den negativa sidan. Ekonomierna kan få det besvärligare än väntat att återhämta sig från skuld- och finanskrisen, eftersom effekten av de gynnsamma förhållandena kommer att avta. Det är inte heller klart hur svårt skuldsatta medlemsländer kommer att sköta anpassningen av sina balansräkningar för den offentliga sektorn, och anpassningen kan få en större negativ effekt på efterfrågan än väntat.

Geopolitiska spänningar i bland annat Ryssland och Mellanöstern överskuggar fortfarande tillväxtutsikterna. Förtroendet har ändå inte försämrats i samma utsträckning som till exempel i samband med vissa tidigare politiska kriser och valutakriser.

Det ekonomiska läget i Ryssland är fortfarande besvärligt. Efter recessionen kommer tillväxten att vara betydligt långsammare än tidigare, och det är inte klart hur landet anpassar sig till detta. De politiska spänningarna förlänger osäkerheten och kan leda till att recessionen i Ryssland fördjupas. De geopolitiska riskerna kan återspeglas i förtroendet och de fördröjer också tillväxten i EU.

De synnerligen låga räntorna i industriländerna och den ökade risktagningsbenägenheten har styrt investeringsflödena till bland annat bostads- och aktiemarknaden, vilket har kunnat leda till övervärderad prissättning. Exempelvis i Sverige har bostadspriserna stigit synnerligen snabbt. När den exceptionella penningpolitiken upphör under prognosperioden, när räntorna börjar stiga och när den amerikanska dollarn stärks kan följden bli starka reaktioner på finansmarknaden. Framför allt i många utvecklingsekonomier kan det bli fråga om kraftiga kapitalrörelser, då man i stor utsträckning skuldsatt sig i dollar.

Som positiva risker kan det noteras att lägre oljepris kan öka efterfrågan i oljeimporterande länder mer än väntat eller också kan produktiviteten vända uppåt mer än väntat.

Efterfrågan och utbud

Fortsatt långsam exportökning

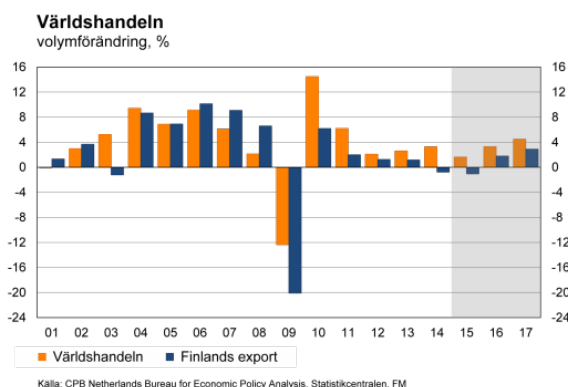
Enligt kvartalsbokföringen som Statistikcentralen publicerade i december 2015 krympte exporten det tredje kvartalet 2015 med 0,7 % jämfört med det föregående kvartalet. Exporten börjar under prognosperioden växa i långsam takt i och med att världsekonomin återhämtar sig. Exporten gynnas av att euron försvagas i förhållande till dollarn, eftersom en stor del av utrikeshandeln sker antingen i dollar eller i euro.

År 2015 minskade exporten med 1,1 %. Den svaga ekonomiska situationen i Ryssland kommer i förening med handelsrestriktionerna att ännu under 2015 ha en negativ inverkan på exporten. Trots återhämtningen i euroområdet har exporten till området inte ökat som väntat.

Åren 2016 och 2017 kommer exportens tillväxt att öka till 1,8 respektive 2,9 %. Eftersom världshandel växer snabbare än exporten, Finland kommer fortfarande att under prognosperioden förlora andelar av världsmarknaden. Finlands exportefterfrågan avtar i takt med det snabbaste tillväxtskedet i utvecklingsekonomierna. Under prognosperioden kan Finland hålla kvar sin marknadsandel i euroområdet, vilket innebär att minskningen av marknadsandelarna avtar jämfört med de senaste åren.

Enligt kvartalsbokföringen som publicerades i december ökade importen under det tredje kvartalet 2015 med 1,8 % jämfört med det föregående kvartalet. Ökningen av exporten, investeringarna och konsumtionen driver re-

dan 2016 importen så att nettoexportens inverkan under prognosperioden har en negativ inverkan på bruttonationalprodukten.

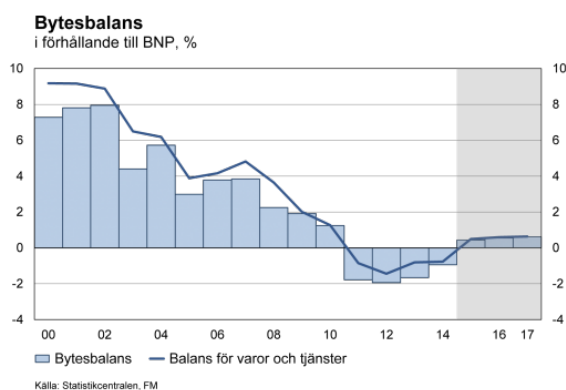

Bättre bytesrelation

Importpriserna sjunker ytterligare, men pris-sänkningen har redan avtagit och de beräknas börja stiga igen mot slutet av året, tack vare återhämtningen inom världshandeln och den försvagade valutan. Den kraftiga nedgången av importpriserna beror år 2015 framför allt på det låga oljepriset. Exportpriserna har sjunkit långsammare än importpriserna, vilket haft som följd att bytesrelationen blivit positiv. Nedgången inom världsmarknadspriserna stannar upp 2016 och både import- och exportpriserna börjar stiga måttligt. Bytesrelationen förbättras något under prognosperioden.

Underskottet inom bytesbalansen minskade snabbt under den första hälften av 2015. I slutet av det tredje kvartalet 2015 uppgick

summan av bytesbalansen för 12 månader redan till 0,6 miljarder euro, dvs. ett överskott på 0,3 % i förhållande till bruttonationalprodukten. Förstärkningen av bytesbalansen beror huvudsakligen på handelsbalansen, men också den primära inkomsten från utlandet har varit positiv de senaste 12 månaderna. Den förbättrade bytesbalansen är vidare en följd av den snabba förbättringen av bytesrelationen. Också den något förbättrade bytesrelationen bidrar till att öka överskottet inom bytesbalansen med nästan 0,5 miljarder euro. År 2017 kommer bytesbalansen redan att uppvisa ett överskott på 1,3 miljarder euro, dvs. 0,6 % i förhållande till bruttonationalprodukten.

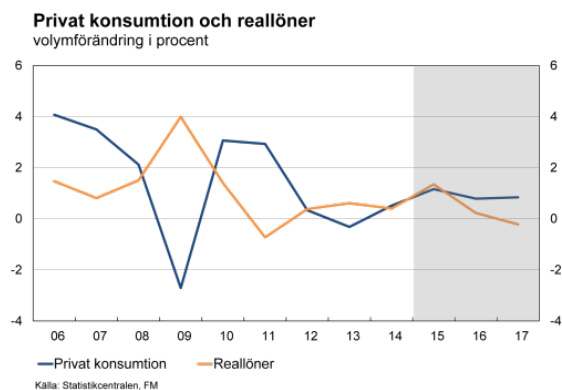

Den privata konsumtionen

Trots det försämrade sysselsättningsläget accelererar ökningen av hushållens realinkomster i år till 1,6 %. Konsumenternas köpkraft förstärks av den exceptionellt återhållsamma prisutvecklingen, som är en följd av prissänkningen på olja och andra råvaror. Trots den positiva inkomstutvecklingen har konsumenternas förväntningar klart försvagats från och

med april. En bidragande osäkerhetsfaktor har under hösten varit den ökande arbetslösheten. Trots att förtroendet i fråga om den egna ekonomiska situationen kännbart försämrats under hösten, har man bland konsumenterna ansett tidpunkten vara lämplig för anskaffning av kapitalvaror. Detta har också visat sig i form av ökad efterfrågan på nya bilar. Faktorer som satt fart på bilförsäljningen är uppdämd efterfrågan, försöket med temporär skrotningspremie och de rabatter som bilhandeln erbjudit. Efterfrågan på kapitalvaror väntas i år stiga med närmare 5 %.

En faktor som ökar den privata konsumtionen är också de 6-12 månader amorteringsfria bostadslån som bankerna marknadsför. I februari-oktober reglerades bostadskrediter till ett belopp som var ca 14 miljarder större än vid motsvarande tidpunkt föregående år. I och med att konsumenternas förtroende försvagas ökar försiktighetssparandet. Ökningen av konsumenternas köpkraft kommer sålunda inte fullt ut till synes i den privata konsumtionen, eftersom sparandet ökar. År 2015 stiger ökningen av den privata konsumtionen till 1,3 %.

I och med att den allmänna ekonomiska ak-

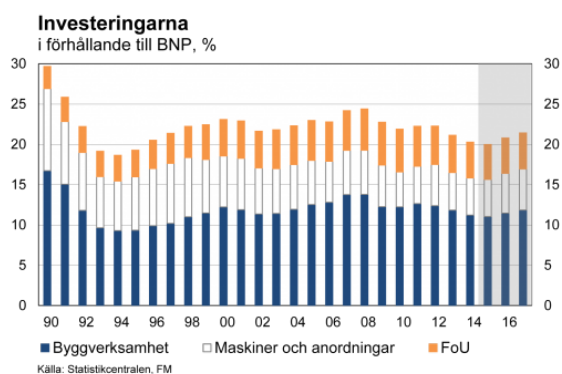
tiviteten ökar förbättras sysselsättningsläget nästan år, men samtidigt kommer ökningen av hushållens realinkomster att minska till 0,8 % på grund av den snabbare stegringen av konsumentpriserna. För att bromsa den offentliga skuldsättningen kommer utgifterna att under regeringsperioden att skäras ner med 3,5 miljarder euro. Utgiftsanpassningen kommer i kombination med höjningen av kundavgifterna för offentliga tjänster att minska hushållens disponibla inkomster med 1 miljard euro åren 2016-2017.

Under prognosperioden kommer utgiftsanpassningens inverkan på hushållens disponibla inkomster emellertid att dämpas av lättnaderna i inkomstbeskattningen. Beskattningen av förvärvsinkomster kommer nästa år att lindras så att beskattningen inte skärps på grund av förhöjningen av inkomstnivån och skattesystemets progressivitet. År 2017 förbättras sysselsättningsläget ytterligare och ökningen av den privata konsumtionen är fortfarande 0,8 %. En förutsättning är att konsumenternas förtroende utvecklas positivt.

Den exceptionellt låga räntenivån i förening med den förbättrade sysselsättningen upprätthåller hushållens benäget att ta lån. Också möjligheten att få amorteringsfrihet ökar hushållens skuldsättningsgrad. Hushållens skuld kommer sålunda att under prognosperioden öka något snabbare än deras disponibla inkomster. Detta innebär att skuldsättningsgraden 2017 ökar till 123 %. En liten höjning av räntenivån i slutet av prognosperioden räcker inte för att stoppa hushållens skuldsättning.

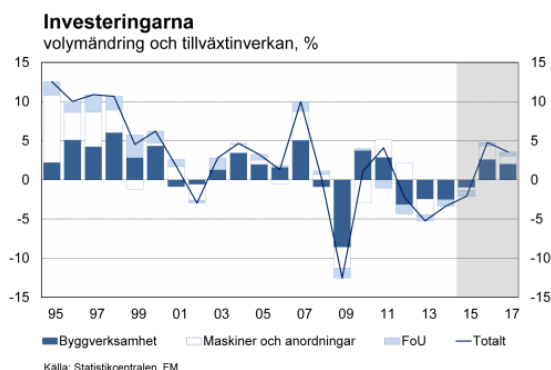
De privata investeringarna

Enligt nationalräkenskaperna har investeringarna under år 2015 minskat mer än väntat, vilket innebär att prognosen måste sänkas en aning. Den nya prognosen för innevarande år är -2,1 %. År 2016 beräknas ökningen av investeringarna stiga till ca 5 %, framför allt tack vare produktiva byggnadsinvesteringar samt investeringar i maskiner och anordningar. Den största enskilda tillväxtfaktorn är det investeringsprojekt på 1,2 miljarder euro som skogsindustrin genomför i Äänekoski. År 2017 beräknas ökningen av investeringarna avta en aning jämfört med 2016, men under vartdera året kommer investeringarnas tillväxtkontribution till bruttonationalprodukten att vara avsevärd. Samtidigt börjar relationen mellan investeringarna och bruttonationalprodukten utvecklas i en positiv riktning.

Investeringarna i bostadsproduktion är kraftigt koncentrerade till huvudstadsregionen och andra tillväxtcentra, i och med att urbaniseringen fortgår och de stora åldersklasserna i allt större utsträckning flyttar till flervåningshus. Trots att den ekonomiska tillväxten förutspås bli relativt blygsam kommer den negativa realräntan och den något bätt-

re utvecklingen av sysselsättningen att leda till ökad nybyggnation. Som produktiva byggnadsinvesteringar betraktas industri- och lagerinvesteringar och dessutom investeringar i affärscentra. Också antalet bygglov för sjukhus och skolor ökar.

Jord- och vattenbyggnadsinvesteringarna har enligt nationalräkenskaperna utvecklats synnerligen kraftigt under de tre kvartalen 2015 och ökningen under året beräknas sålunda uppgå till drygt 3 %. Under år 2015 var jord- och vattenbyggnadsinvesteringarna den enda tillväxtposten. Under prognosperioden väntas ökningen fortsätta eftersom både den privata och åren 2016-2017 den offentliga investeringsefterfrågan ökar.

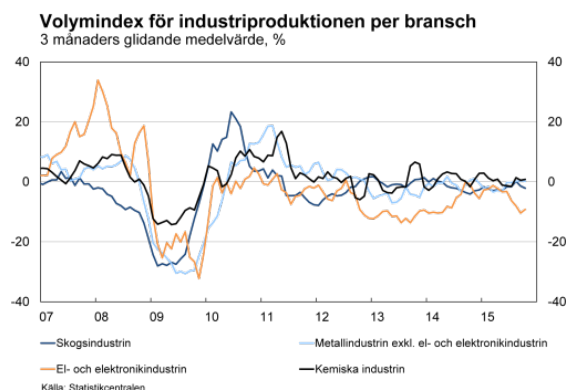
Maskin- och anordningsinvesteringarna ökar klart under nästa år, med hela 7 %, då huvudanläggningarna börjar installeras i Äänekoski. År 2027 minskar investeringarna en aning i och med att jätteinvesteringen är klar, men de börjar snart åter växa då exporten utvecklas i en positiv riktning.

FoU-investeringarna har minskat redan många år i följd och en positiv vändning är att vänta först 2016. Också då kommer uppgången att bli relativt blygsam, på grund av att nedskärningarna i den offentliga finansieringen återverkar på investeringstakten.

Produktionsbasen utvidgas från tjänster till förädling

Värdeökningen inom samhällsekonomin har inte ökat mycket under de senaste fyra åren. Detta år är således inget betydande undantag, trots att produktionen väntas öka med 0,1 %. Efter ökningen i början av året skedde under hösten åter en minskning av den av sammanlagda värdeökningen, då industri- och tjänsteproduktionen krympte efter sommaren. I fråga om de övriga huvudbranscherna kunde under det tredje kvartalet noteras en ökning endast i fråga om byggnadsverksamheten, dvs. 0,1 % jämfört med det andra kvartalet.

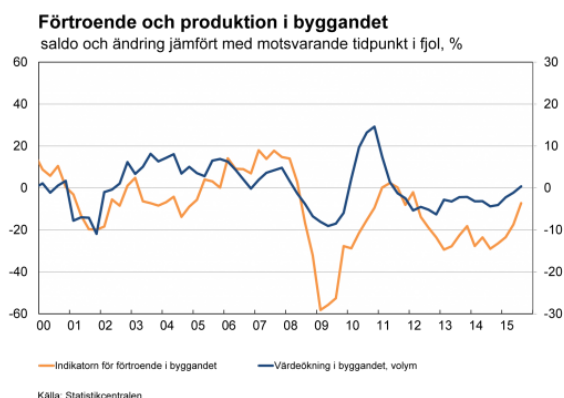

Tillväxten återhämtar sig tack vare de privata tjänsterna och byggnadsverksamheten. Det är fråga om en långsam och successiv process som är baserad på endast ett fåtal branscher. Den ekonomiska aktiviteten upprätthålls i år endast inom ett fåtal branscher som producerar privata tjänster samt inom primärproduktionen. Den minskande värdeökningen inom industribranscherna leder i stor utsträckning till att ekonomin krymper. En snabbare ökning av världshandeln och den ökade efterfrågan på investeringsråvaror kommer under nästa år att öka produktionen med ca 1 % medan tillväxten året därpå kommer att uppgå till drygt 1 ½ %. Strukturuomvandlingen inom produktionen, framför allt elektronik- och delvis skogsindustrin, bromsar tillväxten trots att efterfrågan ökar.

Konjunkturutsikterna för industrin var stabila i slutet av året. Produktionsförväntningarna steg endast en aning jämfört med hösten, vilket innebär att tillväxten under de närmaste månaderna kommer att vara svag och oenhetlig. Företagen inom livsmedels- och kemiindustrin har de största tillväxtförväntningarna. Framför allt inom textil- och träindustrin väntas däremot negativa tillväxtsiffror. Industriproduktionen stöds i fortsättningen av en tilltagande exportefterfrågan och valutans värdeminskning. I år kommer värdeökningen inom industrin att minska med ytterligare drygt 2 %, men nästa år ökar den med ca 2 % och följande år med ca 3 %.

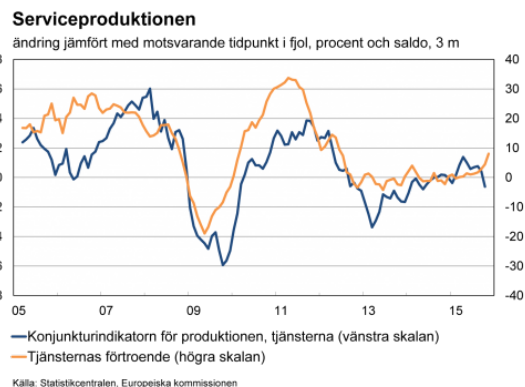
Konjunkturutsikterna och produktionsförväntningarna inom byggandet har under året förbättrats avsevärt. Orderingången ökade under det tredje kvartalet, vilket kom till synes också så att antalet bygglov ökade med ett tvåsiffrigt tal. Ökningeav byggloven lovar en positiv utveckling både när det gäller reparationsbyggande och nybyggnation, särskilt inom bostadsbyggande av de tillväxtcentra, inom offentliga byggprojekt samt inom produktionsrelaterade byggnaderna. I år minskar värdeökningen inom byggbranschen för det fjärde året i rad, nu med ½ %. Nästa

år ökar byggnadsverksamheten med knappt 2 % och följande år med 3 %, tack vare återhämtningen inom nybyggnadsverksamheten.

Försäljningsförväntningarna inom tjänsteproduktionen har stigit avsevärt under årets sista månader. Vart sjätte tjänsteföretag väntar tillväxt under de närmaste månaderna. Tillväxtutsikter har man i synnerhet inom fi-

nans- och försäkringsbranschen samt i företag inom IT- och kommunikationsbranscherna. Däremot sjunker försäljningen av inkvarterings- och restaurangtjänster och den svaga utvecklingen av hushållens köpkraft stöder inte handelns försäljning. Under detta och nästa år ökar tjänsteproduktionen med nästan en procent. Följande år ökar den med ca 1 ½ %.

Sysselsättning, priser och löner

Långsammare försämring av sysselsättningen

Antalet sysselsatta personer minskade snabbt i början av året men i september-oktober skedde t.o.m. en viss ökning av sysselsättningen. I januari-oktober var antalet sysselsatta personer 0,3 % mindre än under motsvarande tid året innan. Antalet sysselsatta väntas i år bli något mindre än i fjol.

I början av året ökade arbetslösheten relativt snabbt, men under hösten har ökningen avtagit såväl enligt Statistikcentralens sampelbaserade arbetskraftsundersökningar som enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik. I oktober pekade trenden mot 9,3 %. På grund av de högre arbetslöshets-siffrorna i början av året är den prognosticerade arbetslösheten för hela det innevarande året 9,4 %.

Bruttonationalprodukten ökar 2016 och 2017, vilket också kommer att leda till en måttlig förbättring av sysselsättningen och

till en långsam minskning av arbetslösheten. Arbetslösheten förblir dock hög under hela prognosperioden. Åren 2016 och 2017 väntas sysselsättningen öka med 0,4 % per år. Arbetslöshetsgraden håller sig dock på samma nivå som i år, men sjunker år 2017 till 9 %.

Ökningen av antalet långtids- och strukturarbetslösa har avtagit jämfört med början av året, men situationen är fortfarande allvarlig. I oktober uppgick antalet personer som varit arbetslösa ett år i en följd till 113 000, vilket var knappt 20 000 fler än ett år tidigare. Antalet strukturarbetslösa var enligt ANM:s arbetsförmedlingsstatistik 206 000 i oktober, vilket också var knappt 20 000 fler än ett år tidigare. Också i ett förbättrat konjunkturläge kommer den stora strukturella arbetslösheten att bromsa minskningen av arbetslösheten.

Ett hinder för en förbättring av sysselsättningsläget utgör dels den svaga konjunkturutvecklingen och dels de regionala och professionella problemen när det gäller matchningen mellan arbetslösa arbetssökande och lediga jobb. Antalet lediga jobb har enligt uppgifter både från ANM och från Statistikcentralen ökat under innevarande år, men detta har inte minskat antalet arbetslösa. Detta hänförs till driften av en eventuell försvagning av arbetsmarknaden.

Under det innevarande året har arbetslösheten jämnare spritt sig till alla landskap och yrkesgrupper. Arbetslösheten har också mera jämnt fördelats mellan olika utbildningsnivåer. Bland de högutbildade har arbetslösheten

under de senaste månaderna ökat t.o.m. något snabbare än inom andra grupper.

En bekymmersam omständighet när man granskar både sysselsättningsgraden och delaktighetsgraden är att sysselsättningen under den senaste tiden har minskat framför allt bland 25-54 åringarna. Positivt är däremot att sysselsättnings- och delaktighetsgraden höjts inom de äldsta åldersgrupperna, eftersom dessa åldersgruppers proportionella andel stiger i framtiden.

Det viktigaste när det gäller målet att höja sysselsättningsgraden är, vid sidan av en omstrukturering av arbetsmarknaden, att förebygga en ökning av antalet personer som övergår till sjukpension och att främja arbetshälsan. Den s.k. "pensionsslussen", dvs. tilläggsdagarna till det inkomstrelaterade utkomststödet, innebär för arbetsgivarna en möjlighet att säga upp äldre arbetstagare före den egentliga pensionsåldern, vilket inte är ägnat att förbättra sysselsättningen.

Antalet deltidssysselsatta i Finland är relativt litet i en internationell jämförelse, så en betydande höjning av sysselsättningsgraden torde kräva mera deltidarbete. En förlängning av arbetstiden för heltidsanställda arbetstagare kan däremot på grund av den svaga efterfrågan på arbetskraft t.o.m. leda till en sänkning av sysselsättningsgraden.

Antalet registrerade arbetslösa arbetssökande enligt arbetsförmedlingsstatistiken och Statistikcentralens stickprovsbaserade arbetslöshetssiffror ger delvis en avvikande bild av arbetslöshetens nivå och utveckling. För närvarande ökar skillnaden mellan Statistikcentralens och ANM:s arbetslöshetssiffror i synnerhet av att en del av de arbetslösa har upphört att söka arbete aktivt på grund av det svaga konjunkturläget. Statistikcentralens arbetslöshetsbegrepp förutsätter att man

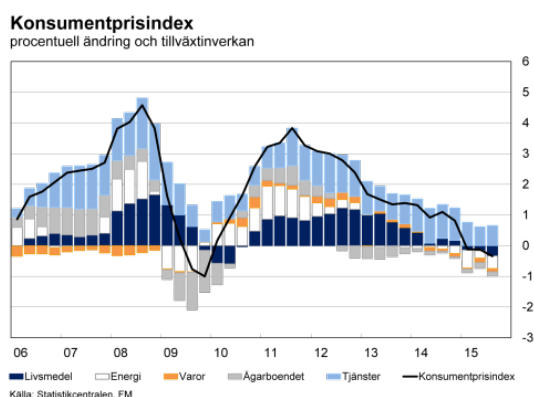
söker arbete aktivt och icke-aktiva arbetslösa klassas i arbetskraftsundersökningen som "dolda arbetslösa". Skillnaderna i antalen arbetslösa förklaras också med ändringar i statistikmetoderna och lagstiftningen.

Fortfarande långsam prisstegring

Under prognosperioden är inflationstrycket lägre än normalt, på grund av att samhälls ekonomin har tillgång till en hel del lediga resurser, på grund av att produktionsgapet fortfarande är klart negativt och på grund av att inflationstrycket är måttligt. Prognosen stödjer sig på antaganden om en lindrig höjning av oljepriset, importpriser som inte längre sjunker och en låg men småningom stigande räntenivå.

I slutet av 2014 bromsades inflationen som en följd av det kraftigt fallande världsmarknadspriset på olja. Priset var under årets första hälft klart lägre än året innan och av den anledningen sjönk konsumentpriserna i oktober med 0,3 % jämfört med föregående år. Förra gången sjönk konsumentpriserna i Finland i januari 2010, i efterdyningarna av den internationella finanskrisen.

I år väntas konsumentpriserna hålla sig i stort sett på samma nivå som föregående år. Mätt enligt det nationella konsumentprisindexet beräknas priserna sjunka med 0,1 %. Det finns flera faktorer som förklarar att prisutvecklingen är långsammare än vanligt, men den viktigaste enskilda orsaken är det kraftigt fallande oljepriset. Det genomsnittliga priset per fat antas år 2015 stanna på 48 euro, vilket märkbart kommer att sänka energins inhemska konsumentpris.

Ett lågt energipris är inte den enda inflationsdämpande faktorn. Bidragande orsaker till de sjunkande varupriserna är den svaga efterfrågan och de sänkta importpriserna. En orsak är eventuellt också att verkningarna av det sänkta oljepriset dupliceras. På grund av den måttliga löneutvecklingen stiger priserna på tjänster långsammare än tidigare. Under de senaste åren har tjänstepriserna stigit med nästan 3 % per år, vilket är betydligt snabbare än i euroområdet i genomsnitt (1 ½ %). Nu har stegringen dock mattats av till knappt 2 %.

Skattehöjningarna och serviceavgifterna höjer prisnivån under prognosperioden. Under innevarande år har flera indirekta skatter höjts, bl.a. tobaksskatten och fordonsskatten. År 2015 beräknas höjningen av de indirekta skatterna höja det nationella konsumentprisindexet med ca 0,3 procentenheter. Nästa år uppgår skattehöjningarnas inflatoriska effekt till hela 0,6-0,7 procentenheter. Höjningen av de övre gränserna för social- och hälsovårdens klientavgifter med närmare 30 % leder till att inflationen ökar med 0,2-0,3 procentenheter, beroende på om kommunerna höjer avgifterna till fullt belopp eller endast delvis. Dessutom kommer sänkningen av Fpa-ersättningarna att under nästa år höja

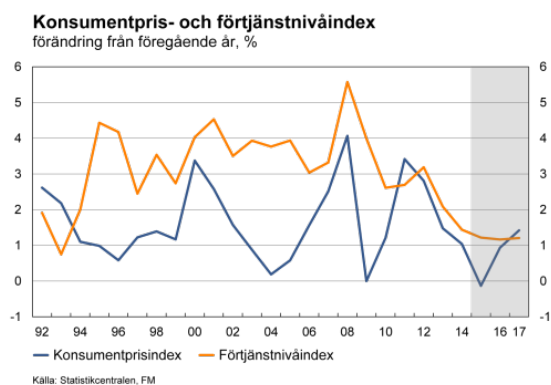
konsumentpriserna med 0,2 procentenheter.

Inflationstrycket kommer också under de följande åren att vara lägre än vanligt. Inflationen ökar successivt snabbare prognosperioden, i och med att den ekonomiska tillväxten tar fart och produktionsgapet minskar. Trots minskningen är produktionsgapet stort och arbetslösheten minskar långsamt, vilket innebär att också inflationen blir långsammare än normalt. Mätt enligt det nationella konsumentprisindexet ökar inflationen nästa år till 0,9 % på grund av de stigande tjänstepriserna. År 2017 kommer inflationen att vara 1,4 %. Det harmoniserade konsumentprisindexet stiger långsammare än så mot slutet av prognosen, eftersom den lätta höjningen av räntenivån inte syns direkt i indexet.

Måttlig höjning av lönenivån

De nominella inkomsterna ökade i fjol, mätt enligt lönenivåindexet, med 1,4 %. Avtalslönerna höjdes med 0,7 % och andra faktorer bidrog med ytterligare 0,7 %.

År 2015 utvecklas lönenivån i enlighet med den arbetsmarknadsuppgörelse som parterna förhandlade fram hösten 2013. Sysselsättnings- och tillväxtavtalet höjer avtalslönerna med i genomsnitt 0,5 %. Den senaste arbetsmarknadsuppgörelsen som förhandlades fram i juni 2015 beräknas också höja avtalslönerna med i genomsnitt 0,5 % år 2016.

Prognosen för inkomstutvecklingen bygger på antagandet att andra faktorer än avtalslönerna höjer inkomsterna med 0,7 % per år. De nominella inkomsterna beräknas sålunda stiga med 1,2 % år 2015. Den måttliga löneutvecklingen väntas fortsätta åren 2016 och 2017 så att inkomstnivån vartdera året stiger med 1,2 %. Denna nivåförhöjning är betydligt långsammare än genomsnittet under 2000-talet, vilket ligger i linje med den lågsamma ekonomiska tillväxten och den svaga utvecklingen av sysselsättningen.

Offentliga ekonomin

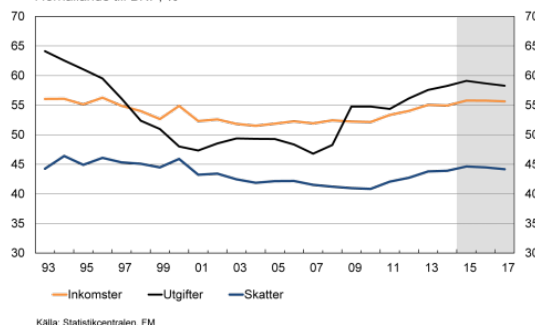
Den offentliga ekonomins tillstånd förbättras mycket långsamt

På grund av en svag ekonomisk tillväxt, kostnadstrycket på grund av åldrande befolkningen och strukturella ekonomiska förändringar uppvisar Finlands offentliga ekonomi ett långvarigt underskott. Underskottet står kvar under prognosperioden, även om det reduceras genom direkta utgiftsnedskärningar. De offentliga samfundens utgiftsökningen främst belastas kommunernas ekonomi.

Tillväxten förblir lam också i den närmaste framtiden och den räcker inte ensam till för att avhjälpa obalansen inom den offentliga ekonomin. Underskottet inom de offentliga samfundet i Finland överskred i fjol referensvärdet 3 %. Som det nu ser ut kommer underskottet dock att underskrida referensvärdet under prognosperioden. Av sektorerna inom den offentliga ekonomin är staten och kommunerna klart på minussidan, medan arbetspensionssektorn är på plussidan och de övriga socialskyddsfunderna uppvisar smärre underskott.

Den offentliga ekonomins skuld i förhållande till totalproduktionen fortsätter att växa och stiger till rekordsiffror i modern historia. Utgiftsgraden, dvs. utgifterna i förhållande till totalproduktionen, höjer dels de åldersrelaterade och dels de arbetslöshetsrelaterade utgifterna. Anpassningsåtgärderna kommer å andra sidan att sänka utgiftsgraden från och med nästa år. Skattegraden, dvs. skatterna i förhållande till totalproduktionen, förblir oförändrad under prognosperioden.

De offentliga samfundens inkomster, skatter och utgifter i förhållande till BNP, %

Trots den svaga ekonomiska utvecklingen kommer i synnerhet de anpassningsåtgärder som den föregående regeringen beslutade om att leda till en förbättring av statsekonomins tillstånd. På grund av den utdragna lågkonjunkturen kommer statsekonomin också under de närmaste åren att uppvisa ett djupt underskott, men detta blir mindre tack vare de anpassningsåtgärder som den nuvarande regeringen beslutat om. Statens inkomster beräknas nästa år öka med 1,0 % och utgifterna med 0,5 %. Den ökade invandringen och det växande antalet asylsökande är bidragande orsaker till att statens utgifter ökar detta och nästa år. Statsskulden överstiger 100 miljardersgränsen och skuldnivån kommer inte att sjunka under prognosperioden. På grund av den låga räntenivån är ränteutgifterna för statsskulden dock tills vidare relativt måttliga. Vid sidan av skulden växer statens borgensstock i snabb takt och överskrider redan 40 miljarder euro. Det finns stora risker gällande ränteutgifter och statsgarantier.

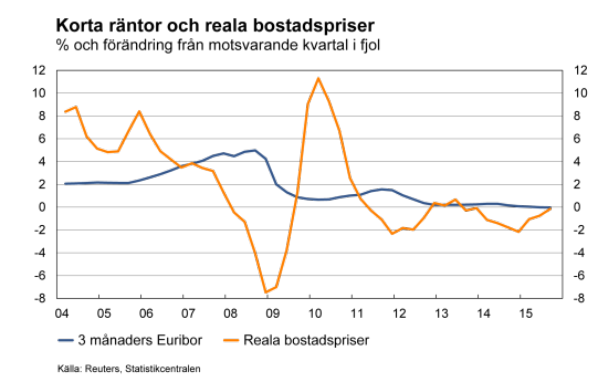
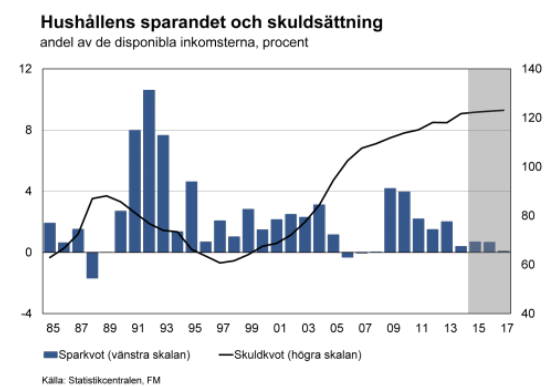
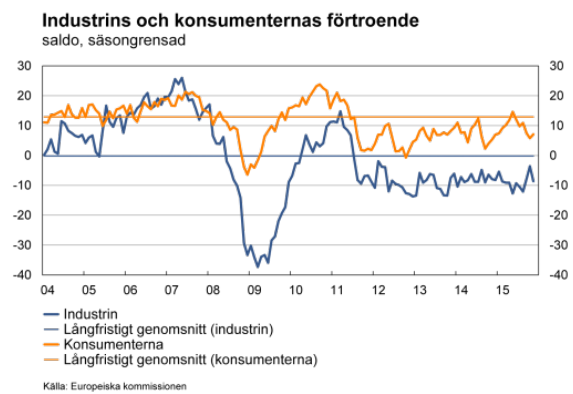
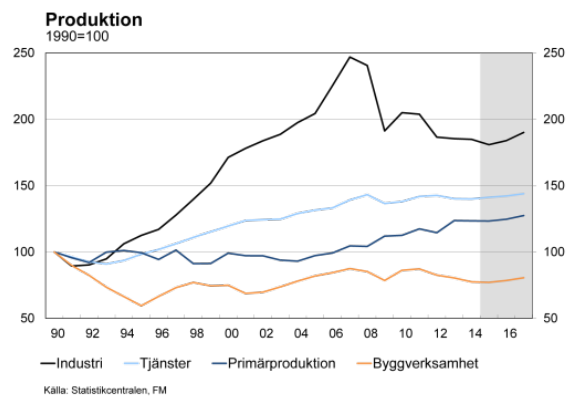
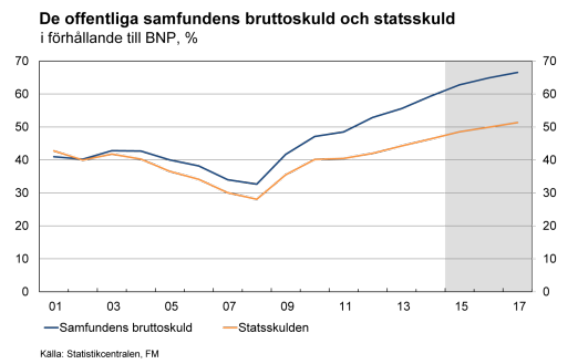
Underskottet i lokalförvaltningens saldo var under prognosperioden nästan 1 % i relation till BNP. Kommunerna fortsätter sina anpassningsåtgärder och försöker bromsa utgiftsökningen särskilt på grund av befolkningen som blir äldre. Också regeringsprogrammet innehåller anpassningsåtgärder som direkt är inriktade på kommunerna samt en måttfull kostnadsutveckling som ska bromsa utgiftsökningen. Kommunernas skatteinkomster minskar på grund av att den temporärt höjda andelen av samfundsskatten faller bort år 2016. Dessutom kommer den genomsnittliga kommunalskattesatsen nästa år att stiga klart mindre än tidigare år. Trots anpassningsåtgärderna kommer kommunekonomin att vara ansträngd under prognosperioden, eftersom befolkningens förändrade åldersstruktur kraftigt ökar utgifterna för serviceproduktionen. Utvecklingskalkylen för kommunekonomin har upprättats som en tryckkalkyl. Den upptar inte kommunernas egna anpassningsåtgärder för 2017.

Arbetspensionsanstaltarnas överskott i förhållande till BNP minskar från föregående års 1,7 % till något över 1 % åren 2015-2017. Arbetspensionsutgifterna ökar i snabb takt, i och med det växande antalet pensionärer och den stigande genomsnittliga pensionsnivån. Den föregående regeringens beslut att begränsa höjningen av pensionsindexen till 0,4 % bromsar ökningen av pensionsutgifter-

na under innevarande år. Samtidigt innebär en extra inkomstförlust på 500 miljoner euro från statens pensionsfond till staten dock en utgiftsökning av engångsnatur för fonden. En höjning av den privata sektorns arbetspensionsavgift innebär att avgiftsinkomsterna fortsätter att öka under innevarande år, trots att lönesumman stiger långsamt. Följande gång kommer den privata sektorns arbetspensionsavgift att höjas år 2017. Även om värdet av pensionstillgångarna ökat kraftigt på sistone kommer arbetspensionsanstaltarnas egendomsinkomster att förbli oförändrad i år, på grund av de sjunkande räntorna. Räntenivån kommer dock att höjas måttfullt från och med nästa år.

De övriga socialskyddsfonderna kommer att uppvisa underskott under innevarande år, på grund av att arbetslöshetsutgifterna ökat. Underskottet beräknas minska nästa år, då arbetslöshetspensionsavgiften som tas ut hos arbetsgivarna och löntagarna höjs med sammanlagt en procentenhet. År 2017 kommer de övriga socialskyddsfonderna fortfarande att uppvisa underskott, men de uppnår närapå balans då arbetslöshetsutgifterna börjar sjunka. Den föregående regeringens sparbeslut kommer, i förening med de sparbeslut som den nuvarande regeringen överväger, att dämpa ökningen av de övriga socialskyddsfondernas utgifter under prognosperioden.

Bakgrundsbilder

Ytterligare information

Konjunktureenhetens chef
Mika Kuusmanen,
tfn 02955 30021,
040 502 5107

Konsultativ tjänsteman
Harri Kähkönen,
tfn 02955 30069,
0400 849 431

Den offentliga ekonomin

Stabilitetsenhetens chef
Mikko Spolander,

tfn 02955 30006,
040 558 7457

FINANSMINISTERIET³⁰
Snellmansgatan 1 A
PB 28, 00023 Statsrådet
Telefon 0295 16001

Ekonomisk översikt, vintern 2015

Finansministeriets publikationer – 48b/2015
ISSN 1797-9714 (zine)
ISBN 978-952-251-739-5 (zine)

Läsanvisningar och utskriftsversion

Denna digitala publikation kan läsas med alla terminaler oberoende av operationssystem eller skärmstorlek (datorer, tabletar, mobiltelefoner och tv-mottagare med Internetanslutning). Innehållet anpassas automatiskt enligt skärmstorleken. Bilder och tabeller kan förstöras genom att klicka på dem.

Om du läser publikationen på en dator kan

du enkelt flytta dig från en sida till en annan med piltangenterna, och med beröringsskärm genom att föra fingret på skärmen antingen till höger eller till vänster.

Den utskriftsbara pdf-versionen öppnas genom att klicka på bilden nedan.